

lunds.kommun@lund.se

2023-11-14

1 ()

Dnr: 2023:6061

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av Tunaskolan
anpassad grundskola
i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Tunaskolan anpassad grundskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Tunaskolan anpassad grundskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver stärka sitt arbete med att underlätta samverkan med det omgivande samhället genom att medverka till att elever får möjlighet till praktisk arbetslivsorientering.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-03-15 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (Tunaskolan anpassad grundskola Formulär för PKG redovisning av vidtagna åtgärder) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:6061) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn i flera aspekter följer upp verksamheten och utbildningen, i syfte att vidta relevanta åtgärder för förbättringar av kvaliteten i verksamheten. Granskningen visar också att rektorn leder och organiserar arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en lärmiljö som blir tillgänglig för eleverna och möjliggör flexibilitet. Slutligen visar granskningen att rektorn har en god bild av den samlade kompetensen hos såväl lärare som elevstödjare.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn är väl insatt i och bedömer kvaliteten i utbildningen genom att kontinuerligt följa upp olika aspekter av verksamheten. Såväl lärare och elevstödjare som representanter för elevhälsan beskriver att skolledningen har en god bild av verksamheten och att rektorn leder arbetet vid skolenheten utifrån den bilden. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn, biträdande rektorn och personal framgår att rektorn utifrån bland annat betyg, bedömningar, frånvarostatistik och resultat av trygghetsundersökningar regelbundet följer upp och analyserar verksamheten. Skolledningen följer bland annat elevernas kunskapsutveckling i det digitala system där lärarna återkommande dokumenterar. Rektorn följer fortlöpande också upp undervisningens kvalitet samt lärarnas och elevstödjarnas förutsättningar att genomföra utbildningen, genom bland annat enskilda samtal och verksamhetsbesök. Då rektorn leder flera verksamheter och skolformer, är det den biträdande rektorn som dagligen sköter det operativa arbetet. Varje vecka har biträdande rektorn och rektorn fokusmöten där rektorn blir uppdaterad om tillståndet på skolenheten. Den biträdande rektorn deltar varje vecka i möten med skolutvecklingsgruppen tillsammans med specialpedagog och förstelärare samt i elevhälsoteamet. I dessa båda forum följer den biträdande rektorn tillsammans med bland andra specialpedagogen upp både hur det går för eleverna och elevgrupperna, frånvaro, resultat av trygghetsundersökningar och resursfördelningen. De data som analyseras av skolutvecklingsgruppen är insamlad bland annat genom observationer, enkäter, utvecklingssamtal, medarbetarsamtal, betyg, bedömningar, resultat av bedömningsstöd samt genom trivsel- och trygghetsundersökningar.

Vid två tillfällen per läsår gör rektorn och personalen gemensamma mittermiansavstämningar, för att ta reda på om det föreligger några behov av särskilda insatser. Utifrån uppföljningar konstaterar rektorn att en ökad måluppfyllelse kan relateras till det gemensamma utvecklingsarbetet kring tillgängliga lärmiljöer, vilket beskrivs nedan. Rektorn och den intervjuade personalen berättar att en tydligare kommunikation med eleverna i undervisningsrelaterade frågor, så som om mål och bedömning, också är en faktor som påverkat måluppfyllelsen positivt. De berättar också att det gemensamma utvecklingsarbetet har lett till att verksamhetens fokus i hög utsträckning har skiftat från omsorg till utbildning.

Granskningen visar att rektorn utifrån sina uppföljningar vidtar relevanta åtgärder för förbättringar av kvaliteten i verksamheten. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personalen framgår att under föregående läsår har utvecklingsarbetet kretsat kring tillgängliga lärmiljöer, bland annat för att få till ändamålsenliga lokaler i samband med flytt. Men också som en fördjupning av det tidigare utvecklingsområde kring tillgänglig kommunikation, vilket visade sig ha en positiv inverkan på både elevresultat och kollegial samverkan. Samtliga personalgrupper har i olika forum och sammanhang granskat lärmiljöerna (de fysiska, pedagogiska och sociala) utifrån de värderingsverktyg som specialpedagogiska skolmyndigheten tillhandahåller. De intervjuade berättar att de numera har en samsyn om hur de skapar och upprätthåller goda lärmiljöer och att de också har ett gemensamt språk och terminologi när de diskuterar dem. För att hålla i och fördjupa arbetet med tillgängliga lärmiljöer har rektorn tillsammans med personalen bestämt att utvecklingsarbetet är fortsatt detsamma även detta läsår. Förutom att ytterligare anpassa den fysiska lärmiljön handlar det bland annat om att öka likvärdigheten genom att se över hur extra anpassningar kan användas i mötet med elevgrupperna samt att göra eleverna delaktiga i utformandet av de individuella handlingsplanerna. Personalen har under föregående läsår även tagit fram individuella handlingsplaner, i syfte att samla all relevant information för att skapa goda förutsättningar i skolan för respektive elev. Vidare har rektorn gett en förstelärare i uppdrag att utveckla arbetet med bedömning och betygssättning. Detta då rektorn vill få till ett ökat samarbete kring bedömningsfrågor samt få till en samsyn och enhetlighet i det språk som lärarna använder när de pratar om sina bedömningar samt kommunicerar dessa till elever och vårdnadshavare.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en lärmiljö som blir tillgänglig för eleverna och möjliggör flexibilitet. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och personalen framgår en organisation med flera mötesforum för att säkerställa och utveckla utbildningen för

varje elev. Samtlig personal träffas regelbundet i arbetslag, pedagogmöten och så kallade stormöten för att samverka med varandra kring undervisning, bemötande och strategier för tillgängliga lärmiljöer i de olika elevgrupperna. Tre gånger i månaden leder dessutom förstelärare ett verksamhetsutvecklingsmöte där samtlig personal har fokus på skolans uppdrag avseende tillgängliga lärmiljöer. Genom flexibla undervisningslösningar är det möjligt för eleverna att läsa en kombination av både ämnen som ämnesområden samt följa undervisning på den intilliggande grundskolan, vilken rektorn också leder. Rektorn berättar att det emellertid inte är särskilt vanligt eller ofta som elever läser i mer än en skolform, men ger exempel på att det tidigare förekommit i bland annat moderna språk. Rektorn säger också att det förekommit att elever bytt inriktning inom den anpassade skolformen.

Granskningen visar att rektorn har en god bild av den samlade kompetensen hos såväl lärare som elevstödjare. Lärare och elevstödjare berättar att rektorn genom samtal och verksamhetsbesök informerar sig om deras samlade kompetenser samt om det föreligger eventuella behov av kompetensutveckling. Likaså tillser rektorn att personalen har tillgång till adekvat utrustning. Utifrån denna kännedom om medarbetarna organiserar rektorn verksamheten och fördelar personalen utifrån de aktuella elevgrupperna. Rektorn beskriver den samlade kompetensen inom personalgruppen som hög. Regelbundet sker gemensamma kompetensutvecklingsinsatser, både från huvudmannen och från förstelärarna på skolan. Vid behov handleder specialpedagogen både lärare och elevstödjare, utifrån behov identifierade i elevgrupperna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är strukturerad och att eleverna under skoldagarna och lektionerna får

möta en variation av uppgifter och aktiviteter som är anpassade utifrån elevernas individuella förutsättningar och behov. Granskningen visar också att lärare och elevstödjare ger eleverna det individuella stöd de behöver.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att eleverna möter en strukturerad undervisning som bygger på en samsyn hos lärarna. Av de observerade lektionerna och intervjuer med lärare, elevstödjare och elever framgår att lektionerna har en tydlig struktur och innehåller både enskilda moment och samarbeten. Lärare berättar om att de i olika forum enats kring vikten av att ha en och samma struktur för sina lektioner, så att eleverna känner igen sig. Vidare berättar lärarna om hur de planerar för att eleverna på olika sätt ska få samarbeta med och lära av varandra under lektionerna. På de observerade lektionerna inleder lärarna med att välkomna eleverna och gå igenom vad lektionen ska handla om samt hur den ska genomföras. Med hjälp av bildstöd går lärarna inledningsvis igenom vad lektionen innehåller för olika moment, hur eleverna förväntas delta och i vilken konstellation, tider samt syftet med lektionen. Ofta tydliggör läraren med en pil det aktuella momentet. På första lektionen går läraren dessutom igenom vad som ska hända under dagen. I genomgången anger lärarna syftet med lektionen och vad eleverna förväntas lära sig. Av intervjuerna framgår också att eleverna är väl bekanta med sina individuella mål. På vissa lektioner har eleverna bestämda platser. De observerade lektionerna innefattar såväl enskilda som gemensamma moment. På en av lektionerna deltar endast en elev. På övriga lektioner har lärarna planerat för samspel, antingen inledningsvis genom att med lek, sång och rytm fånga elevernas engagemang och/eller genom arbete i grupp. Flera exempel visar att sådant samarbete ofta handlar om problemlösning av olika slag. På flera lektioner klargör lärare efter varje avslutat moment vad eleverna gjort och vilket som är nästa moment.

Varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att lärare utformar undervisningen på ett sätt som innebär att eleverna får möta en variation av uppgifter och aktiviteter som är anpassade utifrån deras behov. Av intervjuer med lärare och elevstödjare och lektionsobservationer framgår att lärarna planerar sin undervisning så att olika moment och aktiviteter ingår i lektionstillfället; såsom exempelvis gemensamma genomgångar, grupparbeten, diskussioner, redovisningar och enskilt arbete. Lärarna ser också till att de olika momenten inte blir för långa och att det på lektionerna finns utrymme för rörelse, för att eleverna inte ska tappa fokus. Det handlar om att utifrån elevgruppen byta aktivitet efter en kortare stund eller att variera lektionsinnehållet med till exempel genomgång, olika typer av genomföranden med olika material eller tillvägagångssätt, kort förklarande film och resumé. Under de observerade lektionerna uppmuntrar

lärarna eleverna genom dels göra aktiva val och dels att de ofta och mycket ger positiva kommentarer både enskilt och i grupp samt också genom kroppsspråk och röstläge motiverar eleverna. Då eleverna arbetar enskilt är det med olika uppgifter och material anpassade efter deras respektive behov av utmaningar i och förutsättningar för lärandet. I nära samarbete stämmer lärarna av med elevstödjarna för att försäkra sig om att de individuella uppgifterna ligger på rätt nivå. Eleverna berättar om hur de på lektionerna får göra olika saker och att de alla har individualiserade uppgifter att arbeta med på lektionerna. I intervjuer framkommer även att lärarna fångar upp elevernas intressen och gör förändringar i undervisningen utifrån deras synpunkter. På de observerade lektionerna tar lärarna tillfällen att träna eleverna också i andra kunskaper än vad som står på schemat. Till exempel att träna engelska, matematik eller be dem att utveckla sig kring sådant som eleverna associerar till.

Granskningen visar att lärare och elevstödjare ger eleverna ett individuellt utformat stöd. Både lärare, elevstödjare och skollädares berättar om hur de tillsammans pratar om hur stödet i undervisningen ska vara utformat och på vilka sätt och i vilken omfattning respektive elev behöver stöd i sin kunskapsutveckling eller i sin sociala utveckling. Av lektionsobservationerna samt intervjuer framkommer vidare att lärare och elevstödjare ofta delar upp arbetet med individuell stöttning mellan sig, för att på så vis flexibelt anpassa stödet utifrån aktuella behov i respektive elevgrupp. I alla klasser förekommer att läraren använder sig av bilder för att förtydliga. Till hjälp använder lärarna och elevstödjare sig mycket av tecken och bildstöd i olika utföranden, med vilka de kompletterar både muntliga och skriftliga instruktioner. Exempel på andra hjälpmedel som lärare använder under de observerade lektionerna är tidshjälpmedel, färgkartor, Smartboards, samtalskartor, spegel och att lärarna förevisar utförandet vid till exempel träning av motorik.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1
Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8
Rektorns ansvar.

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna och övrig personal på skolan arbetar för att ge eleverna förutsättningar till att aktivt delta i samhällslivet och verka i en digitaliserad vardag. I granskningen framkommer också exempel på hur personalen arbetar för att eleverna inte ska bli begränsade i sina framtidsval eller utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Däremot får eleverna inte möjligheter till någon praktisk yrkeslivsorientering (prao). Slutligen framkommer i granskningen att personalen på skolan aktivt arbetar för att eleverna ska känna sig trygga med deltagande i sociala sammanhang också utanför den egna elevgruppen, med elever från andra skolor och skolformer.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att lärarna och övrig personal på skolan med kontinuitet arbetar för att ge eleverna förutsättningar till att aktivt delta i samhällslivet och verka i en digitaliserad vardag. Av inskickad information och samtliga intervjuer framkommer att eleverna med regelbundenhet får ta del av olika aktiviteter i närsamhället, utifrån sina förutsättningar. Vidare framkommer att både utflykter och studiebesök är kopplade till undervisningen. Bland annat nämner lärare ett återkommande längre tema i undervisningen, vilket de kallar för "Jag i samhället", där det bland annat ingår för eleverna att möta och bekanta sig med olika yrkeskategorier. Rektorn berättar att skolbibliotekarien i sitt uppdrag har att förmedla information om aktuella kulturaktiviteter till lärarna. Lärare, elevstödjare och elever berättar om och ger exempel på utflykter till parker och friluftsområden samt besök på teatrar, bibliotek och i kyrkor. Eleverna får också bekanta sig med olika typer av kollektiva färdmedel och i det också träna på att hitta information om tider och priser. De intervjuade berättar vidare om hur eleverna inom ramen för undervisningen får träna sig i att navigera i en digitaliserad vardag, till exempel att ta del av väderprognosen, skanna koder samt söka och granska information.

I granskningen framkommer det exempel på hur personalen arbetar för att eleverna inte ska bli begränsade i sina framtidsval eller utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt, men också att eleverna inte får möjlighet till praktisk yrkeslivsorientering. Lärare genomför vissa aktiviteter i syfte att förhindra att eleverna upplever sig begränsade av normer och stereotyper. Till exempel arbetar lärarna tillsammans med eleverna med frågor kring jag-uppfattning. Vidare för personalen samtal med eleverna om normer kring relationer, kläddval och yrken. Av intervjuerna med rektorn, lärare och elevstödjare framkommer dock att dessa samtal oftast är spontana och förs på lärares egna initiativ och att det inte finns något gemensamt strukturerat arbete för hur lärarna ska arbeta med dessa frågor i undervisningen. I intervjuer framkommer vidare att personalen inte heller har diskuterat attityder och förhållningssätt i hur de till exempel bemöter flickor respektive pojkar. Däremot har de en samsyn kring hur de agerar för att träna och utmana eleverna i att öka sin självständighet. Studie- och yrkesvägledaren och lärare berättar om hur eleverna på högstadiet tidigt informeras om fortsatta studier. I samarbete med olika anpassade gymnasieutbildningar förbereds eleverna i årskurs 9 för fortsatta studier och ett kommande arbetsliv. Bland annat genom att gymnasieskolorna besöker eleverna för att informera. Lärare berättar också att det förekommer att elever från skolenheten praktiserar i den anpassade gymnasieskolan. Emellertid får eleverna inte möjlighet till prao på någon arbetsplats. Av intervjuerna framkommer att platser för prao och praktik på arbetsplatser ska anskaffas av prao-samordnare på huvudmannanivå, men att några sådana platser inte har anordnats för eleverna inom den anpassade grundskolan under de senaste åren (se vidare nedan, under rubriken "Huvudmannens styrning och stöd").

Trygghet i sociala sammanhang

I granskningen framkommer att personalen på skolan aktivt arbetar för att eleverna ska känna sig trygga. Av inkommen dokumentation och de intervjuade framgår att med hjälp av bland annat regelbundna trygghetsvandringar och enkäter, anpassade med bland annat bildstöd, undersöks elevernas upplevda trygghet. Andra sätt som informationen inhämtas på är genom trygghetsrådet och i utvecklingssamtal. Kontinuerligt arbetar personalen med trygghetsfrågor, bland annat med ett gemensamt tema vid läsårsstart. Med metoder som gruppsamtal, drama, berättelser och bildstöd syftar detta förebyggande arbete till att skapa strategier, vilka eleverna kan använda sig av om de skulle hamna i otrygga situationer. Personalen delar en gemensam bild om hur de ska arbeta med trygghet för eleverna, men också hur de ska arbeta för att inte hämma eleverna i sitt utforskande av omvärlden. Bland annat säger de att de för varje elev individuellt utformade och ständigt uppdaterade handlingsplanerna ger betydelsefull information för att de tillsammans ska göra så bra som möjligt i till exempel bemötande och omsorg. För att öka elevernas trygghet har personalen tydliggjort vem som är ansvarig vid till exempel utflykter, i matsal och vid

toalettbesök. I den senaste skolenkäten uppger vårdnadshavare i hög utsträckning att de upplever att deras barn känner sig trygga på skolan.

Granskningen visar att personalen möjliggör för eleverna ett deltagande i sociala sammanhang också med elever från andra skolor och skolformer. Av inskickad dokumentation och i intervjuer med personal och elever framgår att eleverna genomför olika aktiviteter tillsammans med andra elever utanför den egna undervisningsgruppen. De intervjuade berättar om hur personalen planerar och genomför skolgemensamma idrotts-, frilufts- och temadagar, terminsavslutningar och evenemang. Vidare framgår att lärare ofta planerar för gemensamma aktiviteter, där eleverna som läser ämnen respektive ämnesområden får träffa varandra. Lärare och representanter för elevhälsan berättar om samarbeten med andra skolformer, såväl som för lärare som för elever. Dessutom har eleverna möjligheter till att interagera med övriga elever på skolan vid rast och i matsal. Lärare och elevstödjare berättar om hur de med gemensamma rastaktiviteter främjar samvaro mellan eleverna i de olika skolformerna. Det framkommer också att eleverna under läsåret deltar i kommunövergripande evenemang med elever från andra anpassade grundskolor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna med regelbundenhet bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling, återkopplar till dem om den och vid behov anpassar undervisningen. Granskningen visar också att rektorn organiserar för att samtliga undervisande lärare har möjligheter att samverka i bedömningsfrågor och utveckla sin bedömarkompetens.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna regelbundet bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling och återkopplar den till eleverna samt gör eventuella förändringar i undervisningen utifrån sina bedömningar. Av intervjuer med personalen och inskickad dokumentation framgår samstämmigt att lärarna regelbundet använder sig av ett digitalt system för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Lärare berättar hur de i stor utsträckning dokumenterar elevernas progression genom att filma och fotografera, men även genom observationsnoteringar och noteringar av till exempel enklare tester. Dokumentation som lärarna upprättar är tillgänglig för kollegor och skolledning. Dessa så kallade lärloggar är tillgängliga för både eleverna och deras vårdnadshavare att när som helst ta del av. Informationen i lärloggarna bildar underlag för samtal med eleverna om deras kunskapsutveckling, utifrån deras individuella utvecklingsplaner. För att tydligare åskådliggöra kunskapsutvecklingen för eleverna visar lärarna det dokumenterade fotounderlaget samt använder bildstöd och symboler. Samtal om elevernas progression för lärarna dels individuellt med eleverna, dels i grupp där lärare visar på olika sätt att genomföra uppgifter. Eleverna får tillsammans resonera om utföranden och kunskapsutveckling för att få syn på sitt eget lärande. Elevernas mål finns också tillgängliga i klassrummen, anslagna på planscher eller i pärmar, för att lätt vara till hands i undervisningssituationen. Lärare och elevstödare har regelbundna avstämmningar med varandra kring elevernas lärande, både i arbetslag samt i anslutning till lektionerna. Vid ett tillfälle per termin stämmer skolledningen, representanter för elevhälsan och lärarna av bedömningarna för att upptäcka eventuella behov av att ytterligare anpassa undervisningen för respektive elev.

Samverkan kring bedömningsfrågor

Granskningen visar att rektorn organiserar för att samtliga undervisande lärare har möjligheter att samverka i bedömningsfrågor och utveckla sin bedömarkompetens. Av intervjuerna med lärare, rektorn och biträdande rektorn framkommer att de under föregående år tillsammans hade ett större gemensamt arbete i hela kollegiet om värdeorden i styrdokumentet och hur lärarna numera samverkar inom arbetslagen i frågor kring bedömning av elevernas kunskapsutveckling, bland annat utifrån värdeorden i kriterierna för bedömning och betygssättning. En gång i månaden deltar även de lärare från grundskolan som undervisar eleverna i praktisk-estetiska ämnen i så kallade stormöten, där betyg och bedömning är ett av inslagen. Förra året deltog lärarna i ett samarbete med lärare från andra anpassade grundskolor gällande tolkning av styrdokumentet. Dessutom finns ett samarbete kring betyg och bedömning med lärare på en annan anpassad grundskola inom huvudmannens verksamhetsområde. Varje termin anordnar rektorn också betygs- och bedömningsseminarium i samarbete

med grundskolan. Dessa leds av en förstelärare, vilken har i uppdrag att utveckla arbetet med bedömningar. Dit kan lärarna vända sig för att diskutera och resonera kring bedömningsfrågor för att på så vis öka sin bedömarkompetens. I intervju med lärare framkommer att rektorn uppmanat dem att använda sig av de nationella bedömningsstöden. Rektorn och representanter för elevhälsan berättar att de fortlöpande följer lärarnas dokumentation bland annat för att ge stöd och handleda lärarna i bedömningsarbetet. Det framgår att rektorn identifierat behovet av fler träffar kring betyg och bedömning, något som också lärarna uttrycker en önskan om. Därför ska skolans utvecklingsgrupp se över möjligheterna till att få sådana forum till stånd.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområde finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen följer upp och granskar verksamhetens kvalitet vid Tunaskolan anpassad grundskola, ger skolenheten förutsättningar för undervisningen och rektorn stöd inom sin organisation. Av granskningen framkommer vidare att huvudmannen medverkar till att underlätta samverkan mellan olika skolformer och till att eleverna delvis får möjligheter att ta del av det omgivande samhället, dock inte genom att möjliggöra möjligheter till prao.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen följer upp och granskar verksamhetens kvalitet vid Tunaskolan anpassad grundskola. Av inskickad dokumentation och intervjuer med representanter för huvudmannen framgår att huvudmannen följer upp arbetet på

skolenheten i tre kvalitetsdialoger per år. Dessa har fokus på närvarofrämjande arbete, trygghet och studiero samt lärande, kunskapsutveckling och behörighet. Skolledningen och valda representanter från verksamheten förbereder sig inför respektive kvalitetsdialog utifrån frågor från huvudmannen. Då kvantitativa data avseende elevernas kunskaper inte är lika enkel att sammanställa som för grundskolan följer verksamhetschefen istället upp elevernas kunskapsutveckling genom det digitala system där denna dokumenteras, detta för att fortlöpande sätta resultaten i relation till exempelvis trygghetsresultat och frånvaro. Representanter för huvudmannen säger bland annat att de i samband med fokus på kränkingsanmälningar och trygghetsundersökningar gällande den anpassade skolformen, i dialog diskuterat bland annat risken för mörkertal. Resultaten av kvalitetsdialogerna presenterar verksamhetschefen därefter för nämnden i form av en kvalitetsrapport. I intervju med representanter för huvudmannen framgår att andra sätt för nämnden att följa verksamheten vid skolenheten är genom skolbesök och i kontakter med vårdnadshavare. Då rektorn är rektor för både grundskola och anpassad grundskola, resonerar rektorn och representanterna för huvudmannen om att framöver hålla kvalitetsdialoger enbart för den granskade skolenheten, allt för att få ett bättre fokus och tydligare kunna jämföra skolenheterna för den anpassade grundskolan med varandra. Utöver kvalitetsdialogerna följer huvudmannen upp skolenhetens förutsättningar genom att verksamhetschefen håller i nätverksmöten med rektorerna för den anpassade grundskolan fyra gånger per termin. Representanter för huvudmannen beskriver att i de i sin uppföljning kan konstatera att verksamheten uppfyller styrdokumentens krav samt att personalen på skolenheten arbetar på ett professionellt och engagerat sätt för att ge en så bra utbildning som möjligt för eleverna.

Granskningen visar att huvudmannen ger skolenheten goda förutsättningar för undervisning. Av intervjuer med representanter för huvudmannen, rektorn och lärare framgår att verksamheten är mer personaltät än genomsnittligt i kommunen. Då skolan med kort varsel tagit emot och har flera elever som läser ämnesområden och i lokaler som inte alltid varit fullt ut anpassade, har rektorn och huvudmannen valt att kompensera med mer personal. För att underlätta för elever med särskilda behov har huvudmannen valt att hålla deras utbildning i en mindre och särskilt anpassad lokal. Utifrån kvalitetsdialoger och ordinarie mötesforum för de olika skolenheterna samlar huvudmannen information om vad som är framgångsrecept. Dessa sprider huvudmannen till andra skolenheter samt ser på samtliga skolenheter se över sådant som brister på någon av dem. Till exempel har huvudmannen, för att öka likvärdigheten inom verksamhetsområdet, valt att på sina anpassade grundskolor införa konceptet med en samordnande specialpedagog, vilken ska stödja den biträdande rektorn i att utveckla undervisningen. Detta enligt hur rektorn på Tunaskolan anpassad grundskola tidigare valt att organisera sin verksamhet.

För att säkra kompetensförsörjningen har huvudmannen gjort olika typer av utbildningsinsatser för elevstödjare. När det gäller bemanning har huvudmannen även identifierat att fler speciallärare med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning behövs och beslutat att sådana ska rekryteras samt internt utbildas.

Behovsanpassat stöd till rektorn och till skolenheten

Granskningen visar att huvudmannen inom sin organisation ger rektorn stöd. Av intervju med rektorn, biträdande rektorn och huvudmannens representanter framgår att skolledningen får relevant stöd från huvudmannen. De nämner i sammanhanget hjälp med nödvändiga lokalanpassningar och utökning av personalstyrkan för att med bättre förutsättningar möta elever med stora behov samt i hur fördelningen av lokaler ska göras mellan skolformerna i samma skolbyggnad. Verksamhetschefen berättar att hen i den kontinuerliga kontakten med rektorn på skolan resonerar om och följer upp verksamhetsfrågor. Då både rektorn och biträdande rektorn är mycket erfarna skolledare med god kännedom om skolformen, stöttar huvudmannen på en mer rådgivande och uppföljande basis. Huvudmannen anordnar även regelbundna mötesforum och nätverksträffar för både rektorer och biträdande rektorer där syftet är kollegialt lärande och erfarenhetsutbytande diskussioner om utbildningsrelaterade och verksamhetsrelaterade frågor. I samarbete med ett lärosäte arrangerar huvudmannen för samtliga rektorer i kommunen vid två tillfällen per termin ett forum med systematiskt kvalitetsarbete i fokus. I inskickad dokumentation beskriver huvudmannen att det inom förvaltningen finns en rad olika verksamhetsgrupper med funktioner som stöttar rektorn med att bland annat utveckla och säkerställa underlag, rutiner, verktyg och processer för det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetsgruppen för kvalitet och pedagogiskt stöd erbjuder kompetensstöd inom bland annat didaktik, undervisning, trygghet, professionsutveckling samt organisation och analys. Digitaliseringsenhetens IKT-strategier arbetar med att på skolenheten främja en kultur där digitala verktyg är en del av elevernas vardag. Huvudmannen förser även rektorn och skolenheten med en rad olika digitala system för dokumentation. Vidare tillhandahåller huvudmannen juridisk kompetens för hantering av till exempel kränkingsärenden.

Av granskningen framkommer att huvudmannen medverkar till att underlätta samverkan mellan olika skolformer och till att eleverna delvis får möjligheter att ta del av det omgivande samhället, dock inte genom att möjliggöra möjligheter till prao. Av intervjuer och inkommen dokumentation framkommer att huvudmannen har valt att föra ihop de anpassade grundskolorna till större enheter. Detta för att bättre säkerställa att lokalerna är rätt anpassade, för att lättare kunna kompetensförsörja verksamheterna och även för att möjliggöra och främja för ett naturligt utbyte i aktiviteter och lokaler. Verksamhetschefen konstaterar att inom rektorsområde Tuna

fungerar samverkan mellan skolformerna väl. Eleverna inom skolformen får möjligheter att delta i närsamhället tillsammans med elever från andra skolor genom bland annat ett organiserat nätverk som anordnar så kallade inflytandecaféer, dit aktörer från olika delar av samhället bjuds in. Skolan deltar också i de kulturarrangemang som kommunen erbjuder genom kulturråden för Lunds skapande skola och kulturgaranti. Exempelvis har eleverna därigenom tagit del av olika teaterföreställningar. I intervju nämner representanter för huvudmannen också hur förvaltningarna kultur- och fritid samt vård och omsorg på olika sätt är involverade för eleverna på skolenheten. Däremot framgår av intervjuer med personal på skolan och representanter för huvudmannen att den av huvudmannen centralt organiserade praktiksamordningen inte fungerar eller möjliggör prao för eleverna på den anpassade skolenheten. Även om detta påtalats för huvudmannen blir eleverna fortsatt inte erbjudna prao och huvudmannen har heller inte initierat någon dialog med personalen för att komma tillrätta med problematiken. I intervju beskriver en representant för huvudmannen att tillvägagångssättet att centralt erbjuda eleverna prao inte är tillfredsställande. Huvudmannen har identifierat ett behov av att ge de centralt placerade prao-samordnarna i uppgift att arbeta mer med prao för elever inom den anpassade grundskolan. Det framkommer dock att något sådant arbete ännu inte påbörjats men att huvudmannen har för avsikt att hantera frågan inom nätverket för anpassad skola och se över hur det arbetet kan utvecklas, i syfte att stärka elevernas valkompetens för studier och yrkesliv.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver stärka sitt arbete med att underlätta samverkan med det omgivande samhället genom att medverka till att elever får möjlighet till praktisk arbetslivsorientering.

Skolinspektionens granskning visar visserligen att huvudmannen har identifierat ett behov av att utveckla det centralt organiserade arbetet med att anordna prao för elever i anpassad grundskola och har för avsikt att utveckla arbetet. Samtidigt visar Skolinspektionens granskning att elever i nuläget inte får de möjligheter till prao som de har rätt till inom ramen för sin utbildning och ser en risk för att elever även fortsatt kommer att ges begränsade möjligheter till prao om inte utvecklingsarbetet påskyndas.

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare framgår av 2 kap. 29 § skollagen att det är huvudmannens ansvar att se till att elever i anpassad grundskola har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Dessutom framgår av läroplanen för den anpassade grundskolan att studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser¹.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen påbörjar ett utvecklingsarbete som leder till att elever på Tunaskolans anpassade grundskola kan erbjudas prao så snart som möjligt. Förslagsvis kan huvudmannen inleda arbetet genom att kartlägga vilket behov av praoplatser som finns för närvarande och vilken inriktning på praoplatserna som är lämplig och önskvärd, samt vilka eventuella anpassningar som kan behövas. Arbetet kan med fördel inledas genom att huvudmannen initierar en dialog med skolans personal, däribland skolans studie- och yrkesvägledare. Skolinspektionen föreslår även att huvudmannen inventerar vilka kompetenser och kunskaper det finns såväl centralt som bland skolans personal och vilket utbyte som behöver ske mellan de centralt placerade praosamordnarna och skolans personal för att praoplatser ska kunna anordnas. Skolinspektionen ser, liksom huvudmannen, att det kan vara en fördel att nätverket för rektorer inom anpassad grundskola medverkar i att organisera arbetet, för att kunna nå en systematik och långsiktighet i arbetet som omfattar huvudmannens samtliga anpassade grundskolor. Skolinspektionen vill slutligen understryka att det är av vikt att huvudmannen använder sina resurser och kontaktytor för att stödja arbetet vid skolenheterna i att möjliggöra elevers kontakt med arbetslivet, även om huvudmannen givetvis inte kan åläggas att ordna med mottagarkapaciteten hos eventuella framtida arbetsgivare och samhällsinstanser.

¹ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Johan Bohman

Föredragande
Signerat av: Johan Bohman

I handläggningen av ärendet har även utredare Therése Mineur medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med elevstödjare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten 12-15 september 2023. Besöket genomfördes av utredarna Therése Mineur och Johan Bohman.

Tunaskolan anpassad grundskola är en årskurs 1 – 9 skola som är lokalmässigt integrerad i den övriga grundskolan. Skolorna leds av en rektor och skolenheten av en biträdande rektor. Vid granskningstillfället går 49 elever på skolan, varav 29 läser enbart ämnesområden (kallas b-spåret) och 16 enbart ämnen (kallas a-spåret). Klasserna är åldersblandade inom respektive stadium.